

Plan wyników z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu fizyka w zakresie podstawowym dla klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Dział 1. Grawitacja					
1.1. Ruch jednostajny po okręgu	Uczeń: - Definiuje ruch jednostajny po okręgu, okres ruchu i częstotliwość - Postępuje się pojęciem prędkości liniowej, przyspieszenia dośrodkowego i siły dośrodkowej	Uczeń: - Wykonuje i objaśnia doświadczenie dowodzące istnienia siły dośrodkowej - Rozwiązuje samodzielnie proste zadania dotyczące okresu, częstotliwości, prędkości liniowej i przyspieszenia dośrodkowego	Uczeń: - Postępuje się pojęciem łukowej miary kąta i prędkości kątowej - Uzasadnia związek między prędkością liniową a kątową	Uczeń: Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	
1.2. Ruch planet dookoła Słońca	Uczeń: - Formułuje główne tezy teorii heliocentrycznej Kopernika - Wyjaśnia, dlaczego planety przemieszczają się na tle gwiazd - Zna treść i wzór dotyczący trzeciego prawa Keplera	Uczeń: Stosuje trzecie prawo Keplera do obliczania okresu obiegu planety wokół Słońca lub jej średniej odległości od Słońca	Uczeń: - Zna historyczne poglądy na budowę Układu Słonecznego, w tym założenia teorii geocentrycznej - Omawia szczegółowo prawa Keplera, posługując się odpowiednimi rysunkami	Uczeń: Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	
1.3. Prawo powszechnego ciążenia	Uczeń: Formułuje treść i	Uczeń: Rozwiązuje samo-	Uczeń: Wyprowadza prawo	Uczeń: Rozwiązuje samo-	Uczeń: Wyprowadza zależ-

	wzór prawa powszechnego ciężenia, objaśnia znaczenie użytych symboli Wyjaśnia istotę przyspieszenia ziemskiego i zna jego wartość	dzielnie proste zadania na oddziaływanie grawitacyjne dwóch ciał	powszechnego ciężenia z praw Keplera i wzorów dotyczących ruchu obrotowego Opisuje metodę pomiaru stałej grawitacji	dzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	ność przyspieszenia grawitacyjnego od odległości od środka masy we wnętrzu planety
1.4. Metody pomiaru przyspieszenia ziemskiego	Uczeń: - Wymienia źródła błędów pomiarowych i wskazuje metody eliminowania tych błędów - Przeprowadza eksperyment i uzyskuje wyniki o niezbyt wysokiej dokładności - Opracowuje terminowo pisemną relację z eksperymentu w formie w miarę poprawnego sprawozdania	Uczeń: - Przeprowadza eksperyment i uzyskuje wyniki o przeciętnej dokładności - Oddaje w terminie formalnie poprawną relację pisemną z przeprowadzonego eksperymentu	Uczeń: - Uzyskuje dość dokładne wyniki pomiarów - Poprawnie stosuje statystyczne metody opracowywania wyników	Uczeń: - Uzyskuje bardzo dokładne wyniki pomiarów - Wykazuje dociekliwość poznawczą podczas przeprowadzania eksperymentów i opracowywania wyników - Stosuje graficzną analizę wyników danych pomiarowych i wyciąga z niej trafne wnioski	Uczeń: - Uzyskuje wyniki pomiarów zbliżone do ideału - Wykazuje szczególną dociekliwość poznawczą jako eksperymentator - Proponuje alternatywne metody badawcze - Wyciąga wnioski świadczące o szczególnie głębokim rozumieniu istoty sprawy
1.5.* Pole grawitacyjne jako pole zachowawcze					Uczeń: - Definiuje pole potencjalne (zachowawcze) i wyjaśnia jego istotę - Oblicza pracę w polu zachowawczym na podstawie prawidłowych wzorów na energię potencjalną
1.6. Elementy kosmo-	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

nautyki	- Wyjaśnia pojęcia: <i>przeciążenie, nieważkość, satelita geostacjonarny</i> - Zna wzór na pierwszą prędkość kosmiczną	Rozwiązuje proste zadania rachunkowe na podstawienie do gotowych wzorów	- Wyprowadza wzór na pierwszą prędkość kosmiczną - Oblicza promień orbity geostacjonarnej	- Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem - Omawia problemy związane z napędem i sterowaniem sond międzyplanetarnych	- Wyprowadza wzór na drugą prędkość kosmiczną - Prawidłowo opisuje ruch ciał w Układzie Słonecznym w zależności od ich prędkości początkowych
1.7. Powtórzenie wiadomości	Uczeń: - Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory - Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach - Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste pytania	Uczeń: - Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami - Jakościowo uzasadnia wzory - Rozwiązuje proste zadania rachunkowe - Przygotowuje referat średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste pytania	Uczeń: - Wyprowadza (z niewielką pomocą nauczyciela) wszystkie omawiane wzory - Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania - Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania	Uczeń: - Samodzielnie kojarzy wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory - Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania - Przygotowuje ciekawy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych	Uczeń: - Samodzielnie kojarzy fakty z różnych działów fizyki - Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym - Przygotowuje szczególnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci
1.8. Sprawdzian	Uczeń: - Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory - Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach	Uczeń: - Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami - Jakościowo uzasadnia wzory - Rozwiązuje proste zadania rachunkowe	Uczeń: - Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory - Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe	Uczeń: - Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu - Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania - Wyciąga trafne wnioski	Uczeń: - Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich omówionych działów - Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”

Dział 2. Fizyka atomowa					
2.1. Promieniowanie termiczne	Uczeń: Opisuje widmo ciągłe w sposób jakościowy	Uczeń: Wyjaśnia pojęcia: <i>zdolność emisyjna i absorpcyjna, ciało doskonale czarne</i>, podając przykłady z życia	Uczeń: Formułuje (słowami i wzorem) prawa Kirchhoffa, Plancka, Wiena i Stefana-Boltzmann, objaśnia użyte we wzorach symbole	Uczeń: - Objaśnia sens praw Plancka i Wiena, posługując się odpowiednimi wykresami - Rozwiązuje samodzielnie zadania rachunkowe związane z bieżącym tematem	
2.2. Zjawisko fotoelektryczne zewnętrzne	Uczeń: - Definiuje zjawisko fotoelektryczne zewnętrzne i wyjaśnia, co to jest fotoelektron - Przedstawia prawa związane z fotoemisją - Podaje treść i wzór prawa Einsteina–Millikana	Uczeń: - Opisuje doświadczenie Hertza - Wymienia zastosowania praktyczne zjawiska fotoelektrycznego - Rozwiązuje proste zadania rachunkowe na wyznaczenie energii i prędkości fotoelektronów z zasady zachowania energii	Uczeń: - Opisuje doświadczenie Lenarda i jego wyniki - Dokonuje prawidłowej interpretacji zjawiska na gruncie mechaniki kwantowej - Wyjaśnia, jak można wyznaczyć doświadczalnie wartość stałej Plancka i pracę wyjścia dla konkretnej substancji	Uczeń: - Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem - Zna istotę i zastosowania zjawiska fotoelektrycznego wewnętrznego	
2.3. Właściwości fotonu	Uczeń: - Definiuje pojęcie fotonu - Podaje wzór na energię fotonu	Uczeń: Posługuje się wzorem na energię fotonu w prostych zadaniach rachunkowych	Uczeń: Uzasadnia lub wyprowadza wzory na masę, energię i pęd fotonu	Uczeń: Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania rachunkowe	Uczeń: - Opisuje zjawiska świadczące o korpuskularnej naturze światła - Wyjaśnia pojęcie dualizmu korpuskularno-falowego
2.4.* Podstawowe					Uczeń:

przewidywania mecha- niki kwantowej					• Wyjaśnia, czym są fale materii, i oblicza ich długość • Opisuje budowę i zasadę działania mikroskopu elektronowego • Formułuje zasadę nieoznaczoności Heisenberga • Wyjaśnia, skąd wynika kwantowanie energii i na czym polega zjawisko tunelowe
2.5. Widma atomowe	Uczeń: • Wyjaśnia, co to jest i jak powstaje widmo emisyjne i absorpcyjne • Opisuje jakościowo widmo wodoru	Uczeń: • Stosuje wzór Balmera do obliczania długości fal linii widmowych • Wymienia zastosowania analizy widmowej		Uczeń: • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	
2.6. Model Bohra atomu wodoru	Uczeń: • Formułuje postulaty Bohra • Opisuje model atomu wg Bohra w sposób jakościowy • Definiuje stan stacjonarny i wzbudzony • Zna wzory na promień orbity stacjo-	Uczeń: • Posługuje się wzorami na promień orbity stacjonarnej i energię elektronu w atomie wodoru • Stosuje zasadę zachowania energii do obliczania energii kwantów promie-	Uczeń: • Opisuje historyczne teorie dotyczące budowy atomu	Uczeń: • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	

	narnej i energię elektronu w atomie wodoru oraz umie wyjaśnić znaczenie użytych w nich symboli	niowania			
2.7.* Budowa atomu w ujęciu falowym					Uczeń: • Wymienia mankamenty teorii Bohra • Wyjaśnia sens postulatów Bohra na gruncie mechaniki falowej • Posługuje się pojęciem liczby kwantowej • Omawia budowę atomów wieloelektronowych i wskazuje związek między budową atomu a właściwościami makroskopowymi pierwiastków
2.8.* Promieniowanie rentgenowskie				Uczeń: • Opisuje właściwości promieni rentgenowskich • Wymienia zastosowania promieni rentgenowskich w medycynie, technice i krytalografii	Uczeń: • Wyjaśnia mechanizm powstawania promieni rentgenowskich • Objaśnia budowę i zasadę działania lamp rentgenowskich
2.9. Powtórzenie wiadomości	Uczeń: • Przedstawia podsta-	Uczeń: • Omawia podstawowe	Uczeń: • Wyprowadza (z nie-	Uczeń: • Samodzielnie kojarzy	Uczeń: • Samodzielnie kojarzy

	wowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach • Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste pytania	związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe • Przygotowuje referat średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste pytania	wielką pomocą nauczyciela) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania	wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych	fakty z różnych działów fizyki • Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym • Przygotowuje szczególnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci
2.10. Sprawdzian	Uczeń: • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach	Uczeń: • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe	Uczeń: • Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe	Uczeń: • Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Wyciąga trafne wnioski	Uczeń: • Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich omówionych działów • Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”
Dział 3. Fizyka jądrowa					
3.1. Odkrycie i właściwości jądra atomowego	Uczeń: • Relacjonuje wyniki doświadczenia Rutherforda • Określa promień jądra atomowego • Wymienia składniki jądra atomowego • Posługuje się poję-	Uczeń: • Oblicza promień jądra na podstawie liczby jego nukleonów • Określa skład i masę jądra konkretnego izotopu • Oblicza masę ato-	Uczeń: • Opisuje szczegółowo doświadczenie Rutherforda • Wyjaśnia działanie spektrometru masowego	Uczeń: • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	

	ciem izotopu i deficytu masy	mową mieszaniny izotopów			
3.2. Promieniotwórczość naturalna	Uczeń: • Wymienia i opisuje różne rodzaje promieniowania • Definiuje aktywność substancji promieniotwórczej i okres połowicznego rozpadu • Zna treść prawa rozpadu i wskazuje na jego statystyczny charakter	Uczeń: • Stosuje prawo rozpadu promieniotwórczego do rozwiązywania prostych zadań	Uczeń: • Opisuje historię odkrycia promieniotwórczości	Uczeń: • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	
3.3. Rozpady promieniotwórcze	Uczeń: • Definiuje rozpad alfa i beta • Posługuje się pojęciem szeregu promieniotwórczego	Uczeń: • Zapisuje przykładowe reakcje rozpadu alfa i beta, zwracając uwagę na spełnienie zasad zachowania	Uczeń: • Wyjaśnia, skąd się biorą na Ziemi pierwiastki promieniotwórcze o krótkim okresie życia • Wyjaśnia mechanizm powstawania promieniowania gamma	Uczeń: • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	Uczeń: • Opisuje rozpad beta plus i wychwyt elektronu
3.4. Detektory promieniowania jądrowego	Uczeń: • Wymienia podstawowe typy detektorów promieniowania i omawia ich zastosowania	Uczeń: • Opisuje budowę i zasadę działania klisz jądrowych, liczników Geigera–Müllera, liczników scyntylacyjnych, komory Wilsona i komory pęcherzykowej	Uczeń: • Wyjaśnia problemy związane z detekcją neutronów • Wyjaśnia, dlaczego badanie neutronów jest dla fizyków ważne • Opisuje zasadę działania detektora neu-	Uczeń: • Wymienia i opisuje największe światowe laboratoria, w których wykorzystuje się detektory promieniowania	Uczeń: • Opisuje budowę i zasadę działania detektorów innych niż opisane w podręczniku

			trin		
3.5. Wpływ promieniowania na materię i organizmy żywe	Uczeń: - Wyjaśnia wpływ na materię żywą i nieożywioną promieniowania jonizującego - Definiuje podstawowe wielkości fizyczne stosowane w dozymetrii oraz ich jednostki - Wskazuje na istnienie przepisów dotyczących ochrony radiologicznej	Uczeń: - Wyjaśnia wpływ na materię strumienia neutronów - Wyjaśnia pojęcie promieniotwórczości wzbudzonej - Opisuje chorobę popromienną		Uczeń: Wymienia przykładowe awarie i katastrofy związane z promieniowaniem i opisuje ich skutki	
3.6. Zastosowania zjawiska promieniotwórczości	Uczeń: - Opisuje metodę datowania węglem C14 - Wymienia zastosowania promieniotwórczości w diagnostyce medycznej, radioterapii i wybranych urządzeniach przemysłowych	Uczeń: - Rozwiązuje proste zadania dotyczące datowania metodą C14 - Opisuje wybrane zastosowania promieniotwórczości w medycynie i technice		Uczeń: Opisuje zastosowania promieniotwórczości, inne niż opisane w podręczniku	
3.7. Reakcje jądrowe	Uczeń: - Definiuje pojęcie reakcji jądrowej - Wymienia i opisuje typy reakcji jądrowych, w tym reakcję rozszczepienia	Uczeń: Zapisuje przykładowe reakcje w postaci równań, zwracając uwagę na stosowanie zasad zachowania		Uczeń: Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	
3.8. Energia jądrowa	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	

	• Wskazuje deficyt masy jako źródło energii jądrowej • Pokazuje na odpowiednim wykresie sposoby uwalniania energii jądrowej (syntezę i rozszczepienie) • Opisuje budowę i zasadę działania reaktora jądrowego oraz bomby atomowej i wodorowej	• Oblicza deficyt masy wybranych izotopów • Szczegółowo wyjaśnia warunki zajścia reakcji łańcuchowej • Wymienia zagrożenia i korzyści z energii jądrowej • Zapisuje przykładowe reakcje zachodzące w bombie wodorowej	• Oblicza bilans energetyczny wybranych reakcji jądrowych	• Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	
3.9.* Cząstki elementarne		Uczeń: • Wymienia podstawowe cząstki elementarne • Formułuje podstawowe zasady obowiązujące podczas przemian cząstek elementarnych			Uczeń: • Wyjaśnia, czym jest antymateria • Klasyfikuje cząstki w oparciu o Model Standardowy • Wyjaśnia pojęcie kwarka
3.10. Powtórzenie wiadomości	Uczeń: • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach • Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący	Uczeń: • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe • Przygotowuje referat średnio przemyślany	Uczeń: • Wyprowadza (z niewielką pomocą nauczyciela) wszystkie przerabiane wzory • Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z	Uczeń: • Samodzielnie kojarzy wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat i omawia	Uczeń: • Samodzielnie kojarzy fakty z różnych działów fizyki • Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym • Przygotowuje szczególnie interesujący

	tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste pytania	lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste pytania	kartki, bez trudu odpowiada na pytania	go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych	referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci
3.11. Sprawdzian	Uczeń: • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach	Uczeń: • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe	Uczeń: • Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe	Uczeń: • Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Wyciąga trafne wnioski	Uczeń: • Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich przeobrobionych działów • Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”
Dział 4. Astrofizyka i kosmologia					
4.1. Skale odległości we Wszechświecie	Uczeń: • Wyjaśnia metody pomiaru odległości do Księżyca, Słońca, planet dolnych i górnych oraz najbliższych gwiazd • Posługuje się pojęciem paralaksy heliocentrycznej • Definiuje jednostkę astronomiczną, rok świetlny i parsek	Uczeń: • Ma świadomość proporcji rozmiarów Układu Słonecznego, Galaktyki i Wszechświata • Swobodnie przelicza jednostki długości stosowane w astronomii	Uczeń: • Opisuje metody pomiarów odległości w największej skali, oparte na obserwacji cefeid i pomiarach przesunięcia ku czerwieni	Uczeń: • Samodzielnie rozwiązuje zadania związane z tematem	
4.2. Układ Słoneczny	Uczeń: • Wymienia i opisuje poszczególne strefy Układu Słonecznego • Wymienia planety	Uczeń: • Kojarzy charakterystykę planet wewnętrznych i zewnętrznych z warunkami	Uczeń: • Charakteryzuje obiekty pasa Kuipera, dysku rozproszonego i obłoku Oorta	Uczeń: • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	Uczeń: • Prezentuje (w formie ciekawostek) dodatkowe informacje o różnych obiektach

	Układu Słonecznego i przedstawia ich krótką charakterystykę • Przedstawia aktualne ustalenia dotyczące powstania Układu Słonecznego	kami panującymi w różnych odległościach od Słońca	• Stosuje prawo powszechnego ciążenia i prawa Keplera do prostych obliczeń dotyczących ciał Układu Słonecznego		Układu Słonecznego • Opisuje przebieg międzyplanetarnych misji badawczych i ich rezultaty
4.3. Słońce – Ziemia – Księżyc	Uczeń: • Opisuje ruch Księżyca wokół Ziemi i ruch Ziemi wokół Słońca • Wyjaśnia, skąd się biorą fazy Księżyca oraz zaćmienia Słońca i Księżyca	Uczeń: • Wyjaśnia, kiedy występuje zaćmienie całkowite, częściowe i obrączkowe	Uczeń: • Omawia szczególne warunki, jakie muszą być spełnione, by zaćmienie Słońca było całkowite • Wyjaśnia, z czego wynika częstotliwość poszczególnych rodzajów zaćmień	Uczeń: • Komentuje występowanie (lub brak) faz u innych ciał niebieskich • Opisuje badania naukowe, jakie można przeprowadzać podczas zaćmień	
4.4. Ewolucja gwiazd	Uczeń: • Opisuje metody pozyskiwania informacji o gwiazdach • Wyjaśnia jakościowo mechanizm powstawania i świecenia gwiazd • Opisuje końcowe etapy ewolucji gwiazd w zależności od ich masy	Uczeń: • Opisuje właściwości ziemskiej atmosfery pod względem przepuszczalności fal o różnych długościach • Klasyfikuje gwiazdy w oparciu o diagram H-R • Zapisuje typowe reakcje jądrowe zachodzące w gwiazdach	Uczeń: • Szczegółowo charakteryzuje czerwone olbrzymy, białe karły, supernowe, gwiazdy neutronowe i pulsary • Pokazuje i objaśnia drogę ewolucyjną różnych typów gwiazd na diagramie H-R	Uczeń: • Omawia jakościowo właściwości czarnych dziur, oblicza promień Schwarzschilda • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem	Uczeń: • Prezentuje dodatkowe, ciekawe informacje nt. wybranych obiektów kosmicznych, np. opisuje efekty kwantowe zachodzące na horyzoncie zdarzeń czarnej dziury
4.5. Budowa galaktyk	Uczeń: • Opisuje budowę naszej Galaktyki i wskazuje miejsce, jakie	Uczeń: • Klasyfikuje inne galaktyki pod względem wielkości i budowy	Uczeń: • Postępuje się pojęciem gromady galaktyk i supergromady	Uczeń: • Opisuje ruchy galaktyk i konsekwencje ich ewentualnych	Uczeń: • Prezentuje wiedzę wyraźnie wykraczającą poza ramy nakre-

	zajmuje w niej Układ Słoneczny		Opisuje wielkoskalową strukturę Wszechświata	zderzeń Wyjaśnia, czym są kwazary	ślone treścią podręcznika
4.6. Ewolucja Wszechświata	Uczeń: - Definiuje pojęcie Wszechświata - Opisuje ekspansję Wszechświata i promieniowanie reliktowe - Wymienia kolejne etapy ewolucji Wszechświata wg Teorii Wielkiego Wybuchu	Uczeń: - Formułuje treść zasad kosmologicznych i objaśnia ich konsekwencje - Wyjaśnia bardziej szczegółowo ewolucję Wszechświata na gruncie teorii Wielkiego Wybuchu	Uczeń: Opisuje aktualny stan badań nad promieniowaniem reliktowym	Uczeń: Omawia scenariusze dalszej ewolucji Wszechświata w zależności od jego gęstości	Uczeń: - Omawia wpływ ciemnej materii i ciemnej energii na dalsze losy Wszechświata - Przedstawia i komentuje fakty wykraczające poza ramy podręcznika, takie jak związek między gęstością Wszechświata a krzywizną czasoprzestrzeni, problem śmierci cieplnej Wszechświata itp.
4.7. Powtórzenie wiadomości	Uczeń: - Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory - Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach - Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste	Uczeń: - Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami - Jakościowo uzasadnia wzory - Rozwiązuje proste zadania rachunkowe - Przygotowuje referat średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste	Uczeń: - Wyprowadza (z niewielką pomocą nauczyciela) wszystkie omawiane wzory - Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania - Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania	Uczeń: - Samodzielnie kojarzy wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory - Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania - Przygotowuje ciekawy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych	Uczeń: - Samodzielnie kojarzy fakty z różnych działów fizyki - Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym - Przygotowuje szczególnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci

	pytania	pytania			
4.8. Sprawdzian	Uczeń: • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach	Uczeń: • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe	Uczeń: • Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe	Uczeń: • Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Wyciąga trafne wnioski	Uczeń: • Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich omówionych działów • Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”